

ДОКЛАД

с информация за нови и актуализирани мерки, в отговор на Препоръката на Съвета от 2022 г., относно Националната програма за реформи на България за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма (КП) на България (2022-2025 г.), и на отчетна таблица - Приложение № 1 към актуализираната Национална програма за реформи на България за 2022 г.

Настоящият доклад включва информация за предложени нови и актуализирани мерки в отговор на Препоръката на Съвета от 2022 г., относно Националната програма за реформи (НПР) на България за 2022 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма (КП) на България (2022-2025 г.). Докладът е изготвен в изпълнение на т. 9 от Решение № 667 на Министерския съвет от 14 септември 2021 г. за определяне на механизъм за координация и наблюдение на структурни реформи в рамките на Европейския семестър.

На 23 май тази година ЕК публикува своето предложение за специфични препоръки (СП) на Съвета към държавите членки, които след това се одобриха на заседание на Съвет по икономически и финансови въпроси на 12 юли, като за България препоръките са три и отчитат контекста на изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост и подготовката на програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., както и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. С оглед на това през тази година СП са с по-общ характер, по-целенасочени и по-малко предписателни в сравнение с предходните години.

I. Нови мерки в отговор на специфичната препоръка на Съвета на ЕС от 2022 г.:

- *За адресиране на СП 1 „През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост, RePowerEU и други фондове на ЕС. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.“:*
  - мярка „Намаляване на ставката на данък върху добавената стойност (ДДС)“ има за цел да намали въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията, по-специално върху най-уязвимите, като същевременно се избягва прекъсването на доставките.
  - мярка „Освобождаване от акциз на определени енергийни продукти“ има за цел да осигури подпомагане на бизнеса и гражданите, потребители на електрическа енергия, втечнен нефтен газ и природен газ във връзка със значителното повишаване на цените на енергийните продукти.

- мярка „Процедура „BG16RFOP002-7.001 „Подкрепа за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма““ е с краен срок на изпълнение до юли 2023 г.
  - мярка „Процедура чрез директно предоставяне „Подкрепа за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма (CARE)“ на ОП „Околна среда“ 2014-2020 г.“ има за цел да възстановява разходи, направени за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна.
  - мярка „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)“ има за цел да осигури подкрепа за посрещане на основните нужди на хората, бягащи от руската инвазия в Украйна, както и за подобряване на капацитета на България за посрещане на нуждите на бежанците.
- **За адресиране на СП 2 „Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да приключи преговорите с Комисията по тях, а след това да започне да ги изпълнява.“:**
- мярка „Разработване на Програмата за развитие на регионите (ППР) за 2021 -2027 г.“ има за цел да осигури предоставяне на подкрепа за устойчиво градско и териториално развитие.
  - мярка „Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027 г.“ цели развитие на капацитета за научни изследвания и иновации, трансфер на технологии и знания, сътрудничество между предприятия и научно-иновационната екосистема, дигитализация на публичния сектор и развитие на пространства.
  - мярка „Подготовка на Програма „Образование“ 2021-2027 г. за одобрение от Европейската комисия“ е насочена за подкрепа на реформите в образователната система и ще има решаваща роля за преодоляване на последиците от COVID-19.
  - мярка „Програма за техническа помощ 2021-2027 г.“ има за цел да допринесе за ефективното и координирано прилагане на политиката на сближаване, с акцент върху укрепването на административния капацитет на националните органи, бенефициентите и партньорите по програмите от Споразумението за партньорство.
  - мярка „Подготовка на Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027 г. за одобрение от Европейската комисия“ е основополагаща за подкрепа в сферата на пазара на труда, заетостта и социалното включване на уязвими групи.
  - мярка „Подготовка на Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г.“ ще добави принос към цялостната национална политика за смекчаване и намаляване на бедността и за преодоляване на социалното изключване. Тази цел ще се постигне чрез подпомагане с храни и основна материална помощ за осигуряване на нормални условия за живот на хора, които живеят в крайна бедност, изпитват тежки материални лишения и живеят в социална изолация.

- За адресиране на СП 3 „Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и внос на изкопаеми горива чрез ускоряване на разработването на възобновяеми енергийни източници и да разнообрази източниците и пътищата за доставка на газ чрез увеличаване на взаимните връзки със съседните държави. Да увеличи усилията за намаляване на търсенето на енергия чрез повишаване на енергийната ефективност в промишлеността и в частния и публичния сграден фонд. Да насърчава нови устойчиви решения в централното районно отопление.“ няма предложени нови и/или актуализирани мерки, тъй като голяма част от мерките, адресиращи препоръката предстои да бъдат изпълнявани в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ

Актуализация 2022 г.

Специфични препоръки на Съвета от 2022 г.

Специфична препоръка 1

През 2023 г. да гарантира, че растежът на финансираните на национално равнище текущи разходи е в съответствие с като цяло неутрална позиция на политиката, като се вземе предвид продължаващата временна и целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия и за хората, бягащи от Украйна. Да има готовност да адаптира текущите разходи към променящата се ситуация. Да увеличи публичните инвестиции за екологичния и цифровия преход, както и за енергийната сигурност, включително чрез използване на Механизма за възстановяване и устойчивост, RePowerEU и други фондове на ЕС. За периода след 2023 г. да провежда фискална политика, насочена към постигане на разумни средносрочни фискални позиции.

Табл. Error! No text of specified style in document.-1: Мерки, адресиращи СП 1, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към август 2022 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след август 2022 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Целенасочена подкрепа за най-уязвимите от покачването на цените на енергията домакинства и предприятия (Данъчна политика)	Намаляване на ставката на данък върху добавената стойност (ДДС)	Намаляване на ставката за ДДС от 20% на 9% за доставките на централно отопление и на природен газ	09.07.2022	Въведена е намалена ставка на ДДС с промени в ЗДДС с §25 на ЗИД на ЗДБРБ (обн., ДВ, бр. 52 от 05.07.2022 г.)	Прилагане на намалената ставка в съответствие с действащите разпоредби на ЗДДС.	01.07.2023	Смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията, по-специално върху най-уязвимите, като същевременно се избягва прекъсването на доставките. Бюджетният ефект за 2022 г. е оценен на загуба за био-	Средномесечен брой доставки, приложени намалена ставка на данъка

1	2	3	4	5	6	7	8	9
							джета в размер на 65 млн.лв.	
	Освобождаване от акциз на определени енергийни продукти	Освобождаване от акциз на електрическата енергия, втечнения нефтен газ и природния газ съгласно член 15 от Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 година относно преструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията	09.07.2022	Освобождаването е установено в разпоредбите на Закона за акцизите и данъчните складове (ЗАДС) с § 28 на ЗИД на ЗДБРБ (обн., ДВ, бр. 52 от 05.07.2022 г.)	Прилагане на освобождаването в съответствие с действащите разпоредби на ЗАДС.	30.06.2025	Подпомагане на бизнеса и гражданите, потребители на електрическа енергия, втечнен нефтен газ и природен газ във връзка със значителното повишаване на цените на енергийните продукти. Бюджетният ефект за 2022 г. е оценен на загуба от акцизи в размер на 159 млн.лв. и от ДДС 31,8 млн.лв.	Средномесечен брой производители/вносители, приложили освобождаването
Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)“	Процедура „BG16RFOP002-7.001 „Подкрепа за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма”	Осигуряване на първоначален прием и незабавна подкрепа на лицата, разселени от Украйна, на които е предоставена временна закрила	07.2022 г.	Сключен договор с Министерство на туризма на стойност 62 889 120 лв.	Изпълнение на проекта за осигуряване на подкрепа чрез възстановяване на разходи, направени за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна.	07.2023 г.	62,9 млн. лв.	Осигурена подкрепа на лица със статут на временна закрила: 42 000 лица
	Процедура чрез директно предоставяне „Подкрепа за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма	Създаване на възможност Министерството на туризма да предостави базова подкрепа на значителния брой пристигащи от Украйна лица за покриване на основните им нужди.	08.2022 г.	Обявяване на процедура чрез директно предоставяне „Подкрепа за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна чрез мярка, прилагана от Министерството на туризма (CARE)” на ОП „Околна среда“ 2014-2020 г.	Изпълнение на проекта за осигуряване на подкрепа чрез възстановяване на разходи, направени за покриване на основните нужди на бежанците от Украйна.	31.12.2023	30,59 млн. лв.	Осигурена подкрепа на лица със статут на временна закрила.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	(CARE)“ на ОП „Околна среда“ 2014-2020 г.							
	Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE)	Действията за справяне с миграционните предизвикателства, породени от военната агресия на Руската федерация срещу Украйна могат да са в подкрепа за посрещане на основните нужди на хората, бягащи от руската инвазия в Украйна, както и за подобряване на капацитета на България за посрещане на нуждите на бежанците, например чрез подкрепа за оборудване на допълнителна инфраструктура или осигуряване на персонал, необходим за посрещане на нуждите на бежанците и др.	28.06.2022 г.	Финализиране на неформалните преговори със службите на Европейската комисия преди отваряне на процедура за кандидатстване.	Изпълнение на процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Изпращане за одобрение от ЕК на проект на промяна на ОП „Добро управление 2014-2020“ относно новата Приоритетна ос 6 „Действия по линия на сближаването за бежанците в Европа (CARE) по програмата.	30.09.2022 г.	36 млн. лв.	Осигурена подкрепа на лица със статут на временна закрила

✓ Специфична препоръка 2

Да продължи да изпълнява своя план за възстановяване и устойчивост в съответствие с ключовите етапи и целите, включени в Решението за изпълнение на Съвета от 4 май 2022 г. Да представи програмните документи в областта на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г., за да приключи преговорите с Комисията по тях, а след това да започне да ги изпълнява.

Табл. Error! No text of specified style in document.-2: Мерки, адресиращи СП 2, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към август 2022 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след август 2022 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Регионално развитие	Разработване на Програмата за аз-вятие на регионите (ППР) за 2021 -2027 г.	Приключване на преговорите с ЕК по ППР и старт на изпълнението	Август 2022 г.	Проектът на ППР е одобрен с РМС № 532 от 28.07.2022 г. и ще бъде изпратена за официално одобрение от ЕК	Предстои официално внасяне в ЕК за финализиране на преговорите и одобрение и стартиране на първите процедури.	Октомври 2022 г.	Предоставяне на подкрепа за устойчиво градско и териториално развитие	Старт на изпълнението на ППР
По-конкурентоспособна и интелигентна Европа	Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027 г. (ПНИИ-ДИТ) ¹	Развитие на капацитета за научни изследвания и иновации, трансфер на технологии и знания, сътрудничество между предприятия и научно-иновационната екосистема, дигитализация на публичния сектор и развитие на пространства	2022 г.	Изготвен е проект на ПНИИДИТ за съгласуване с ТРГ	Официално подаване на ПНИИДИТ към ЕК, одобрение на програмата и стартиране на първите процедури по нея	2022 г.	2,1 млрд лева ЕФРР и национално съфинансиране	Предприятия, които си сътрудничат с научно-изследователски организации – 2515; МСП, въвеждащи иновации - 410
Образование	Подготовка на Програма „Образование“ 2021-2027 г. за одобрение от Европейската комисия	Подготовка и одобряване на проект на ПО и даден мандат на РУО на Програмата за изпращане към ЕК за стартиране на официалните преговори за одобрение на ПО.	2022 г.	Програма „Образование“ 2021-2027 г. е одобрена с РМС № 413 от 24 юни 2022 г. и е изпратена официално чрез системата SFC2021 за одобрение от Европейската комисия	Очаква се в рамките на сроковете по Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. програмата да бъде одобрена от ЕК с Решение за изпълнение на Програмата	2022 г.	Програмата е основният инструмент за подкрепа на реформите в образователната система и ще има решаваща роля за преодоляване	Одобрена Програма „Образование“ 2021-2027 г.

¹ Предвид факта, че ПНИИДИТ все още не е одобрена, заложените бюджет, мерки и очаквани резултати могат да претърпят промени

1	2	3	4	5	6	7	8	9
							на последните от COVID-19. Общ бюджет на Програмата: 1 887 219 069 лв., който включва финансиране от Европейския социален фонд+ и от държавния бюджет на Република България.	
Управление на средст- вата от ЕФСУ	Програма за тех- ническа помощ 2021-2027 г.	Ефективно и координирано прилагане на политиката на сближаване, с акцент върху укрепването на административ- ния капацитет на националните ор- гани, бенефициентите и партньорите	2022 г.	Програмата за техническа помощ 2021- 2027 (ПТП) е: -одобрена от тематичната работна група с решение от 22 юли 2022 г. -одобрена с Решение № 531 на Министер- ския съвет от 28 юли 2022 г. въведена и валидирана в електронната сис- тема SFC2021;	Предстои потвърждение от службите на ЕК, че неофициалните коментари по прог- рамата са отразени задоволително и прик- лючване на неофициалната консултация, с цел след изпращане на ПТП да се започне едновременно консултация между служ- бите, както за програмата, така и за реше- нието, както и изпращане на ПТП чрез SFC2021 за одобрение от Европейската комисия. В рамките на срока по Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. програмата да бъде одобрена от ЕК с Решение за изпъл- нение на Програмата.	Ноември, 2022 г.	Бюджетът на програмата е в размер на 121 480 339 евро, за програмния период 2021- 2027 г. и на- ционално фи- нансиране от централния бюджет.	Одобрена Прог- рама за техни- ческа помощ 2021-2027.
Пазар на труда и со- циална по- литика	Подготовка на Програма „Разви- тие на човешките ресурси“ 2021- 2027 г. за одобре- ние от Европейс- ката комисия	Подготовка и одобряване на проект на ПРЧР и даден мандат на РУО на Програмата за изпращане към ЕК за стартиране на официалните преговори за одобрение на ПРЧР.	2022 г.	Програма „Развитие на човешките ре- сурси“ е одобрена с РМС № 378 от 09.06.2022 г. и е изпратена официално чрез системата SFC2021 за одобрение от Европейската комисия	Очаква се в рамките на сроковете по Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. програмата да бъде одобрена от ЕК с Решение за изпълнение на Програмата.	2022 г.	Общ бюджет на програмата: 3 848 060 098 лв., който включва финансиране от Европейския	Одобрена Програма „Развитие на чо- вешките ре- сурси“ 2021- 2027 г. и старт на изпълнението й

1	2	3	4	5	6	7	8	9
							социален фонд+ и националното съфинансиране	
Подпомагане с храни и основна материална помощ	Подготовка на Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г.	Подготовка и одобряване на проект на Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г. и изпращане към ЕК и за стартиране на официалните преговори за одобрението ѝ	2022 г.	Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г. е одобрена с РМС № 402 от 23.06.2022 г. и е изпратена официално чрез системата SFC2021 за одобрение от Европейската комисия	Очаква се в рамките на сроковете по Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. програмата да бъде одобрена от ЕК с Решение за изпълнение на Програмата.	2022 г.	Общ бюджет на програмата: 411 702 217 лв., който включва финансиране от Европейския социален фонд+ и националното съфинансиране	Одобрена Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г. и стартиране на изпълнението ѝ

✓ Специфична препоръка 3

Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и внос на изкопаеми горива чрез ускоряване на разработването на възобновяеми енергийни източници и да разнообрази източниците и пътищата за доставка на газ чрез увеличаване на взаимните връзки със съседните държави. Да увеличи усилията за намаляване на търсенето на енергия чрез повишаване на енергийната ефективност в промишлеността и в частния и публичния сграден фонд. Да насърчава нови устойчиви решения в централното районно отопление.

Табл. Error! No text of specified style in document.-2: Мерки, адресиращи СП 3, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към август 2022 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след август 2022 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

